

'Houdt u zelf de tijd in de gaten?'

't Springendal

Het Springendal is een klein gebied in Twente, in het uiterste oosten van Nederland, pal tegen de Duitse grens. De stuwwal Ootmarsum-Uelsen (in Duitsland) is zo'n 200.000 jaar geleden ontstaan door een oprukkende ijsmassa in het dal van de (Duitse) Vecht.

Aan weerszijden van die ijslob is het land omhooggedrukt en is de 'heuvel van Ootmarsum' ontstaan. Erosie in de eeuwen daarna heeft geresulteerd in de vele beken en stroompjes.

Het gebied waar het NTKC-terrein in ligt, is een Natura 2000-gebied. Dat betekent dat de provincie streng toeziet op de biodiversiteit in het gebied en die waar mogelijk herstelt.

Er komen veel zeldzame plantensoorten voor, zoals alpenheksenkruid, vetblad, parnassia en brede orchis.

Ook zijn er bijzondere insecten (vliegend hert, zompsprinkhaan) te vinden en komen er opvallend veel spechten voor.

De wespandief, havik en appelvink zijn karakteristieke vogels voor dit gebied.

Tekst en foto's: Eli Vlessing

Torenhoge dennen en een doolhof aan beschutte, schaduwrijke plekken en plekjes. 't Springendal ligt prachtig aan de rand van Nederland in een bijzonder gebied. Zowel 's zomers als 's winters is het een sfeervol kampeerterrein.

In 1958 werd aan 't Springendal (toen nog: Springendal) ook al een Buitenspoor-artikel gewijd. De 'verzuchting van een echtpaar na een weekend op Springendal' heeft niets aan kracht verloren: 'Hadden we maar eerder geweten, dat het hier zo mooi en tegelijk zo rustig is, dan waren we veel eerder hier gekomen.'

Hoog tijd voor een hernieuwde kennismaking dus (al stond er in 1989 ook een terreinreportage over Springendal in Buitenspoor). We rijden over de A1 oostwaarts, tot we niet verder kunnen. Oldenzaal en dan zit je op Autobahn 30 in Duitsland, toch? Nee. Hier is nog een hoekje van Nederland waar industriële revolutie, het graven van kanalen en de aanleg van spoorlijnen aan is voorbijgegaan. Kortom, een gebied waar de vaart der volkeren is gereduceerd tot een lieflijk beekje.

In dit hoekje van Nederland ligt vier kilometer boven Ootmarsum (in de gemeente Tubbergen) het NTKC-terrein 't Springendal. Aan de laatste straat op Nederlands grondgebied, de Hooidijk, ligt de inrit naar het terrein. Een lang bospad geeft recht achter het toegangshek toegang tot de parkeerplaats. Als we even later te voet het terrein verkennen, blijkt hoe uitgebreid het is. Smalle, slingerende paadjes verbinden het ene open plekje met het andere. Opmerkelijk zijn de vele hoog oprijzende grove dennen waartussen de beschutte kampeerplekken liggen. Buiten de paden en kampeerplekken is het terrein dichtbegroeid, bramenstruiken duiken op veel plaatsen op.

De diversiteit van de kampeerplekken is groot. Er zijn plaatsen waar ruimte is voor vier of vijf tenten, maar ook kleinere beschutte plekjes. Veel plekken zijn omringd door hoge bomen en struiken, maar je kunt ook op een meer open plek aan de rand staan met uitzicht op het naastliggende weiland. Of je slaat je tent op tegenover de enorme houtvoorraad: lekker dicht bij de vuurkuil.

Jan Nijmeijer is voor het vierde jaar terreincommissaris op 't Springendal. 'Het is een ideaal kampeerterein: 's zomers niet te heet en 's winters niet te koud door de beschutting van de bomen. Je kampeert echt in een bos.' Het onderhoud van die beschutting is wel een behoorlijke klus. 'Vorig jaar hebben we 250 bomen gekapt en geknot, om de kampeerplekken wat ruimer te maken en wat meer zonlicht toe te laten. De stammen zijn met paarden afgesleept, om de ondergrond niet te beschadigen. Verder blijven overal bramenstruiken de kop opsteken – zoals op meer terreinen, vormen die een hardnekkig probleem.

De voorzieningen op 't Springendal zijn eenvoudig, maar voldoende. Er is een koude en een warme douche. Er is een mooie vuurkuil en naast het toiletgebouw staan twee grote picknicktafels. Voor de spanningsverslaafden helaas geen stroompunten. 'Ja, daar is wel vraag naar en ik zou een voorziening, liefst op zonne-energie, dan ook wel toejuichen. Zeker met de opkomst van de e-bikes, maar ook voor het opladen van telefoons.'

Het toiletgebouw is aan voor- en achterzijde versierd met een opmerkelijk ornament: een gevel- of stipelteken. 'Die komen in heel Nederland en ook in Duitsland voor, maar toch wel vooral in Twente en de Achterhoek. Van oorsprong zijn het beschermingstekens waarin diverse symbolen kunnen voorkomen. Uiteraard om allerlei vormen van onheil af te weren. Op 't Springendal zien we een donderbezem, die bescherming tegen onweer en blikseminslag moet bieden, en een zonnewiel.'

Volgens Jan kan 't Springendal met gemak een grotere hoeveelheid bezoekers aan. 'Veel meer mensen kunnen hier komen genieten van de natuur, de cultuur en de historie van de omgeving. Ook in de winter, het kan hier dan echt heel mooi zijn. De wandel- en fietstochten in deze omgeving zijn in elk seizoen prachtig.'

Tekenend voor de sfeer op 't Springendal is de instructie bij de enige warme douche op het terrein. Hier geen automaat die na precies vier minuten de aanvoer van warm water onderbreekt, maar een vriendelijk briefje met het verzoek om voor een warme douche vijftig cent te deponeren en 'houdt u zelf de tijd in de gaten? <

Ootmarsum is dichtbij, hier vind je een **fietsverhuurder** en een **buitenzwembad**. Haal er een omgevingskaart met een overzicht van de talloze wandelingen en fietstochten.

Loop de route '**de man van Mander**', vanaf de Watermolen Bels, Bergweg 9 in Mander, 4 kilometer ten westen van 't Springendal (mooieroutes.nl/routes/8fee7/ Man-van-Mander)

De grens over, naar Uelsen (ca. 8 kilometer noordwaarts). Daar is een **openluchtmuseum** over de bronstijd. "Für jung und alt", volgens de [website bronzzeithof.de](http://website.bronzezeithof.de).

In Lattrop (7 kilometer naar het oosten) is een **sterrenwacht/planetaarium**, op een van de donkerste plaatsen van Nederland. cosmossterrenwacht.nl.

Alles over de natuurhistorie van Twente is te vinden in het 'belevingsmuseum' **Wonderryck** in Denekamp, zo'n 10 kilometer van Ootmarsum. wonderryck.nl.

De wandel- en fietstochten in deze omgeving zijn in elk seizoen prachtig.

Historie

't Springendal ligt zo'n vier kilometer van Ootmarsum – geen dorp maar al sinds 1314 een stad. Dat die stad zijn naam te danken zou hebben aan een middeleeuwse koning, Othmar, is een legende. Koning Othmar heeft alleen bestaan in de fantasie van een Duitse monnik die graag verhalen schreef. Tot en met de 19e eeuw was het gebied een typisch boomloos heidelandschap. Grootgrondbezitters, zoals de Twentse textielbaron Gerhard Jannink, kochten rond de eeuwwisseling grote delen op en zetten die om in grasland met dennenbossen en landgoederen. Pas aan het einde van de 20e eeuw zijn de laatste 'gronden van Jannink' verkocht aan de provincie Overijssel. Een van de meertjes heeft nog

steeds de naam 'Janninkskolk' en was tot 1967 de plek waar de Ootmarsumse jeugd leerde zwemmen (beeld: beeldbank Vereniging Heemkunde Ootmarsum e.o.).

De NTKC verwierf in 1950 dit terrein, in huur van boer Bouwman. Sinds 1987 wordt het gebied beheerd door Staatsbosbeheer. Met hen hebben wij een erfpacht overeenkomst die nog doorloopt tot 2032.